

Aan het hoogste Tribunaal van de Apostolische Signatuur.

Ondergetekende, Piet van Mensvoort m.s.c., geeft eerbiedig te kennen dat hij hiermee in beroep komt tegen het decreet d.d.21 december 2013 van de Congregatio pro Clericis. In dit decreet werd het beroep afgewezen, dat ondergetekende op 13 juli 2012 heeft ingesteld bij de Congregatio tegen het aanvullende decreet van de bisschop van 's-Hertogenbosch, Mgr. Hurkmans, waarbij werd beslist dat de kerk van de H. Adrianus van Hilvarenbeek in Esbeek op 23 juni 2013 aan de eredienst onttrokken zou worden.

Hieronder geef ik de gronden van mijn beroep tegen het decreet van de Congregatio aan.

1. Uit het decreet van de Congregatio moet ik opmaken dat de Congregatio, binnen de beroepsprocedure, van de bisschop van 's-Hertogenbosch een brief heeft ontvangen d.d. 20 juni 2013 als reactie op mijn beroepschrift. Ik heb van de verzending en van de inhoud van die brief geen kennis gekregen. Blijkens haar decreet heeft de Congregatio van de inhoud van die brief wel gebruik gemaakt voor de motivering van haar uiteindelijke beslissing. Hiermee heeft de Congregatio gehandeld in strijd met de regels van een behoorlijke procedure. Mij is immers niet de gelegenheid gegeven te reageren op het in die brief gestelde. Het gevolg hiervan is dat de Congregatio in haar motivering is uitgegaan van alsnog door de bisschop aangevoerde zogenaamde feiten, die helemaal niet waar zijn, maar die ik niet heb kunnen weerspreken. Reeds op deze grond van ernstige inbreuk op het processueel beginsel "audi et alteram partem" kan mijns inziens het decreet van de Congregatio niet in stand blijven.

2. Omdat ik van de inhoud van de brief zelf geen kennis heb kunnen nemen, ga ik voor wat de inhoud betreft af op hetgeen ik uit de tekst van de Congregatio meen te mogen opmaken.

3. Er is een samenkomst geweest van Hulpbisschop Mgr. Rob Mutsaerts en de voorzitter van het parochiebestuur met een honderdtal gelovigen van de geloofsgemeenschap van Esbeek. Daar zou overleg zijn over het onttrekken van de kerk van Esbeek aan de eredienst. Er is echter helemaal geen overleg geweest. De Hulpbisschop kwam met het dictaat: "Er is geen geld in kas. Jullie kunnen het openhouden van de kerk dus niet betalen en daarom moet de kerk dicht." "wie het niet met deze beslissing eens is mag zich gerust laten uitschrijven als katholiek."

De vraag van een van de aanwezigen: "Hoe kunnen we aantonen dat we de kerk wel kunnen openhouden en dat we wel genoeg willen betalen?" werd door de voorzitter van het Parochiebestuur weggehoond.

Dit alles heeft geleid tot grote frustratie bij de gelovigen van Esbeek en het is de reden van hun afhaken met nadeel voor hun zieleheil.

Op het einde van de bijeenkomst werd beloofd dat er een nieuw overleg zou plaats vinden, maar dat is nooit gebeurd.

Later bracht Mgr. Hurkmans het argument in van het priestertekort, maar voor Esbeek geldt dat nog niet, omdat ik ruim 16 jaar als pastoor/dienstdoend priester in Esbeek gewerkt heb en nog steeds is Esbeek woonachtig ben en bereid ben Eucharistievieringen te verzorgen.

4. Ad canon 1733 sub 2.

De bisschop schijnt geschreven te hebben dat er geprobeerd is “door gezamenlijk overleg te zorgen voor het zoeken van een billijke oplossing “ tussen de auteur van het decreet en degene die zich door het decreet benadeeld acht. Dit is zonder meer niet waar. Er is op geen enkele manier gereageerd op mijn voorstellen om te komen tot een billijk compromis. Er was alleen het dictaat: zo moet het en niet anders.

Ik heb schriftelijk voorstellen gedaan:

= = Geef de geloofsgemeenschap een paar jaar de kans te bewijzen dat zij hun kerk kunnen openhouden zonder in te teren op het vermogen van de kerk. Lukt hun dat niet dan zullen zij zich neerleggen bij de sluiting en niet gefrustreerd afhaken.

= = Probeer samen met de gelovigen van Esbeek een geschikte locatie te vinden om samen de zondag te vieren binnen hun eigen dorp. Dan houdt U de gelovigen van Esbeek bij de kerk betrokken en onder supervisie van de Pastoor van de Parochie. Op die voorstellen is nooit gereageerd.

In feite hebben de gelovigen nu zelf een andere locatie gevonden in Esbeek om samen te komen om samen te bidden. Een geschikte zaal bij het dorpscafe. Zij worden volledig genegeerd door de Pastoor van de Parochie en door de Bisschop. Bovendien is het de in het dorp aanwezige priester verboden om samen met hen eucharistie te vieren.

5. Ad canon 1222 sub 2.

De bisschop mag een kerk alleen sluiten “*dummodo animarum bonum nullum inde detrimentum capiat.* “ De manier waarop in Esbeek de kerksluiting is afgedwongen zonder enig respect voor de gelovigen van Esbeek en zonder een reden die voor de gelovigen van Esbeek redelijk te noemen was, heeft als gevolg gehad dat de gelovigen van Esbeek zijn afgehaakt. Dit was volledig in strijd met canon 1222 paragraaf 2. Het feit dat er volgens de bisschop in de nabijheid (4 km) gelegenheid is om zondags Eucharistie te vieren is helemaal niet relevant. Het nadeel voor het zieleheil is veroorzaakt door de manier waarop de sluiting is afgedwongen. Het verwondert me dan ook ten zeerste

dat de Congregatio de mening van Mgr. Hurkmans onderschrijft dat er dus geen nadeel voor het zieleheil is.

Ruim voordat de bisschop het decreet van onttrekking aan de eredienst effectueerde op 23 juni 2013 heb ik hem herhaaldelijk schriftelijk gewaarschuwd voor dit kwalijke gevolg met nadeel voor het zieleheil.

6. Ad canon 1267 paragraaf 3.

Het kerkgebouw staat nu ongebruikt leeg. De geloofsgemeenschap van Esbeek zou er graag gebruik van maken voor hun zondagsvieringen, speciaal bijv. met kerstmis toen 300 mensen samen Kerstmis vierden in een zaal van het cafe, terwijl het kerkgebouw toch wel geschikter geweest zou zijn. Er is echter geen schijn van kans dat de gelovigen de – mede door hun voorouders gebouwde - leegstaande kerk mogen gebruiken om samen te bidden.

Mijns inziens gaat dit helemaal in tegen canon 1267 paragraaf 3: “Oblationes a fidelibus ad certum finem factae, non nisi ad eum finem destinari possunt.”

De bisschop heeft beslissingsmacht over alle tijdelijke goederen van het bisdom, maar die beslissingsmacht wordt wel beperkt door de intentie van de gevers van dit kerkelijk goed.

Ik denk dat alleen op deze titel al een kerk niet gesloten mag worden, zolang de lokale geloofsgemeenschap bereid is het onderhoud te betalen. Zij zouden dus minstens de kans moeten krijgen te bewijzen dat zij dit willen en kunnen. Wat de vroegere giften betreft kan er misschien onzekerheid zijn over de intentie van de gevers. In dit geval geldt het adagium: Bij twijfel geldt de presumptie dat de gift voor het eigen kerkgebouw is.

7. Procedural Guidelines for the Modification of Parishes, the Closure or Religation of Churches to Profane but not Sordid Use, and the Alienation of the Same. By Congregatio pro Clericis 20 april 2013. Prot. No. 20131348.

2.g) When considering questions of finances, the relevant financial need is that of the juridic person owns the church and is therefore responsible for it.

Furthermore it must be demonstrated that other reasonable sources of funding or assistance have been considered and found lacking or inadequate.

Het is duidelijk dat de parochie en het bisdom helemaal niet de kans hebben willen geven aan de lokale geloofsgemeenschap om te bewijzen dat zij voldoende geld bij elkaar willen brengen om hun kerk open te houden.

De Congregatio gaat hier voorbij aan haar eigen richtlijnen.

8. Een goede herbestemming van het gebouw.

De bisschop schijnt aan de Congregatio te schrijven dat in overleg met de Coöperatie Esbeek een goede herbestemming gevonden lijkt. En wel een bestemming die ten goede komt aan de bevolking van Esbeek.

Ik heb deze maand contact gehad met de Voorzitter van Coöperatie Esbeek:

Er lijkt een goed plan te zijn. Maar het wordt heel erg duur. Het is nog niet duidelijk hoeveel het plan gaat kosten. De coöperatie heeft geen geld en moet bij derden geld zoeken. Met het bisdom is helemaal nog niet gepraat over geld zaken. Als het bisdom mee wil betalen is er meer kans dat het plan slaagt dan wanneer het bisdom geld wil verdienen aan de kerk.

Op grond van wat hier naar voren is gebracht verzoekt ondergetekende U eerbiedig het decreet van de Congregatio pro Clericis (Prot. No 20134049) d.d. 21 december 2013 nietig te verklaren.

Piet van Mensvoort
Dorpsstraat 17 a
5085 EH Esbeek Nederland.

Esbeek 14 februari 2014.